

DELEGATURA

UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 30. 12. 2004r.

RKT – 61 – 108/04/AD

DECYZJA Nr RKT - 72 /2004

I. Stosowanie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała, działającej na podstawie Decyzji Ministra Edukacji Narodowej z 07. 08. 1997r.

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

na podstawie art. 23c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 w/w ustawy **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, praktykę polegającą na stosowaniu przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała, w *Regulaminie odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*, dołączonym do pisma z dnia 24. 09. 2004r., postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego:

1.

a). § 3 ust. 1: „Niezachowanie terminu płatności czesnego powoduje naliczenie kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty czesnego za każdy dzień zwłoki, liczonych od dnia dziesiątego miesiąca, w którym miało być uiszczony czesny”.

b). § 4 ust. 2: „W przypadku niezachowania terminów płatności ustalonych w ust. 1 stosuje się naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki.”

c). § 5 ust. 4: „Niezachowanie terminu płatności, o którym mowa w ust. 3 powoduje naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

d). § 7 ust. 6: „Niedotrzymanie terminu płatności wskazanego w poprzednim punkcie skutkuje naliczaniem kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty opłaty wpisowej za każdy dzień zwłoki, liczonych od następnego dnia po upływie terminu”.

2. § 9 ust.2: „Student, który nie rozliczył indeksu i karty zaliczeniowo – egzaminacyjnej w terminie ustalonym przez Dziekana – zobowiązany jest uiścić – w ciągu 14 dni po upływie tego terminu – karę w wysokości, która zostanie podana do wiadomości studentów przed rozpoczęciem danego roku akademickiego. Kary z w/w tytułu mogą być przeznaczone na pomoc socjalną dla studentów WSEH. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Kolegium Uczelni”.

3. § 11: „W przypadkach nieuregulowanych w niniejszym Regulaminie decyzje podejmuje
Kanclerz

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Stosowanie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała, - działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
na podstawie art. 23e ust. 2 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 w/w ustawy **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** działanie polegające na stosowaniu przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną w *Regulaminie odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*, postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego:

1.

a). § 3 ust. 1: „Niezachowanie terminu płatności czesnego płatnego miesięcznie powoduje naliczenie kar umownych w wysokości 1 % od zaległej kwoty czesnego za każdy dzień zwłoki, liczonych od dnia dziesiątego miesiąca, w którym miało być uiszczzone czesne.

b).§ 5 ust. 2: „w przypadku niezachowania terminów płatności ustalonych w ust. 1 (tj. terminów odnoszących się do wnoszenia opłat za urlop długoterminowy), stosuje się naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

c). § 6 ust. 4 : „Niezachowanie terminu płatności za zajęcia uzupełniające powoduje naliczanie kar umownych wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

d). § 8 ust. 6: „Niedotrzymanie terminu płatności wskazanego w poprzednim punkcie (tj. terminie podanym w zawiadomieniu o przyjęciu do Uczelni) skutkuje naliczeniem kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty opłaty wpisowej za każdy dzień zwłoki, liczonych od następnego dnia po upływie terminu”.

2. § 12 „W przypadkach nieuregulowanych w niniejszym Regulaminie decyzje podejmuje
Kanclerz”.

i stwierdza się zaniechanie stosowania praktyki z dniem 01. 10. 2004r.

III. Stosowanie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk

naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała,
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
na podstawie art. 23d w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 w/w ustawy stwierdza się, że **praktyka** polegająca na stosowaniu przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną następujących postanowień wzorów umów:

- 1). § 2 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „Wysokość czesnego może wzrosnąć corocznie maksymalnie o 20%. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Założycielem i ogłasza ją przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń”.
- 2). § 8 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „Oplata wpisowa nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji kandydata z nauki w Uczelni, nie podlega też zaliczeniu na poczet czesnego”.
- 3). § 2 ust.7 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*: „Wysokość czesnego może wzrosnąć corocznie maksymalnie o 20%. Decyzję o podwyższeniu czesnego podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Założycielem i ogłasza ją przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń”.
- 4). § 7 ust. 4 *Regulaminu odpłatności z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „Oplata wpisowa nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji kandydata z nauki w Uczelni, nie podlega też zaliczeniu na poczet czesnego”.

nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

IV. Na podstawie art. 23c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała,
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
określa się Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała, środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, polegające na zaniechaniu stosowania postanowień zawartych w §3 ust. 1, § 4 ust. 2, § 5 ust. 4, § 7 ust. 6 oraz §9 ust. 2 i § 11 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*, poprzez zaprzestanie wykorzystywania treści przedmiotowych postanowień w Regulaminie odpłatności za studia.

V. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po

przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała,
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanawia się zobowiązać Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną. ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 58 zł (słownie: pięćdziesiąt osiem złotych).

Uzasadnienie

W dniu 27. 07. 2004r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym), z urzędu wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające (RKT-61-87/04/AD) mające na celu wstępne ustalenie, czy Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna, ul. Gen. Sikorskiego 4, 43 – 300 Bielsko – Biała (zwana dalej Szkołą, Uczelnią lub WSEH), poprzez sposób pobierania opłat za studia określony w Regulaminie odpłatności z dnia 7 maja 2003r. stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art.23a w/w ustawy. W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna działa na podstawie Decyzji Ministra Edukacji Narodowej z 07. 08. 1997r. oraz została wpisana do rejestru niepublicznych szkół wyższych prowadzonego przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu pod nr 126. W toku przedmiotowego postępowania Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej przekazała organowi antymonopolowemu *Regulamin odpłatności za studia z dnia 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*, zwany dalej Regulaminem odpłatności z 07. 05. 2003r., którego zapisy stanowiły podstawę do wszczęcia niniejszego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ponadto stwierdzono, iż Szkoła nie zawiera oddzielnych, pisemnych umów o świadczenie usług edukacyjnych z każdym ze studentów.

W związku z ustaleniami dokonanyymi w trakcie w/w postępowania wyjaśniającego oraz na podstawie analizy uzyskanych dokumentów, w dniu 15. 09. 2004r. wszczęte zostało postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem podejmowania przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno - Humanistyczną, zwaną dalej także Szkołą lub Uczelnią, bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art., 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 oraz Nr 96, poz. 959) – zwanej dalej ustawą antymonopolową.

W toku niniejszego postępowania wezwano Szkołę do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów. W odpowiedzi na wezwanie organu antymonopolowego z dnia 15. 09. 2004r. Szkoła, w załączeniu do pisma z 24. 09. 2004r , przekazała *Regulamin odpłatności za studia z dnia 10 maja 2004 roku w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*, zwany dalej Regulaminem odpłatności z 10. 05. 2004r., który obowiązuje w roku akademickim 2004/2005. W związku z powyższym organ antymonopolowy rozszerzył postępowanie administracyjne o zarzuty dotyczące zapisów zawartych w w/w Regulaminie, z uwagi na podejrzenie, że stosowanie postanowień zawartych w przedmiotowym dokumencie, mogło doprowadzić do naruszenia art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W odpowiedzi na wezwanie organu antymonopolowego Szkoła poinformowała, że opłata wpisowa jest opłatą o charakterze manipulacyjnym i pokrywa ona wszelkie czynności administracyjne, jakie są wykonywane w związku z przyjęciem studenta. W piśmie z 24. 09. 2004r., Nr Sygn. 04/0066/MP/an/11/25, wyjaśniono, że do czynności tych należy m.in. weryfikacja wniosku i złożonych dokumentów, przeprowadzenie testu kwalifikacyjnego, zebranie komisji kwalifikacyjnej, wprowadzenie studenta do albumu studentów, rejestru legitymacji, systemów księgowych,

zawiadomienie Wojskowej Komisji Uzuppełnień, opłacenie ubezpieczenia. Zaznaczono także, że Szkoła oferuje kandydatom na studentów promocje polegające na zwolnieniu z obowiązku wnoszenia przedmiotowej opłaty w określonych terminach.

Przedsiębiorca ustosunkował się także do zarzutu odnoszącego się do §12 *Regulaminu odpłatności z 07. 05. 2003r.* dotyczącego zapisu, na mocy którego w przypadkach nieuregulowanych w Regulaminie decyzje podejmuje Kanclerz. W piśmie z 24. 09. 2004r. wskazano, iż istnieje możliwość odwołania się od decyzji Kanclerza dotyczącej odpłatności za studia. Po rozpatrzeniu przedmiotowego odwołania może nastąpić zwolnienie z obowiązku zapłaty części albo całości opłaty.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Na mocy art. 23 a ust. 2 ustawy antymonopolowej, *„za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 (45) Kodeksu postępowania cywilnego, obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów”*.

Wzorce umowne podlegają kontroli abstrakcyjnej Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK, wcześniejsza nazwa – Sąd Antymonopolowy) w trybie określonym przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Wyrok wydany w postępowaniu w sprawie uznania postanowień wzorców za niedozwolone, na mocy którego kwestionowane postanowienia zostają uznane za niedozwolone jest skuteczny wobec wszystkich. Skutek wobec wszystkich oznacza, iż żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. W sytuacji, gdy wbrew temu zakazowi dochodzi do zastosowania postanowienia uznanego za niedozwolone, jest ono bezwzględnie nieważne z mocy prawa. Wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów musi być respektowany zarówno przez przedsiębiorę, w czyjego sprawie orzeczenie zapadło, jak i przez innych przedsiębiorców, ze względu na rozszerzoną prawomocność w znaczeniu podmiotowym. Wyrok SOKiK ma zatem powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i wobec wszystkich. Skutek wobec osób trzecich, tj. tych, których nie dotyczyło konkretne postępowanie o uznanie postanowienia za niedozwolone postanowienie umowne następuje z chwilą wpisania postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Należy także zauważyć, iż nie ma znaczenia literalne brzmienie zakwestionowanego zapisu. By zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza zapisu kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru.

I.

1). Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku - Białej posługuje się w *Regulaminie odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej* następującymi zapisami regulującymi kwestie odsetek karnych naliczanych w razie nieterminowego regulowania przez studentów należności finansowych wobec Szkoły:

- a). § 3 ust. 1: „Niezachowanie terminu płatności czesnego powoduje naliczenie kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty czesnego za każdy dzień zwłoki, liczonych od dnia dziesiątego miesiąca, w którym miało być uiszczone czesne”.

- b). § 4 ust. 2 Regulaminu odpłatności za studia o treści: „W przypadku niezachowania terminów płatności ustalonych w ust. 1 stosuje się naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki.”
- c). § 5 ust. 4 Regulaminu odpłatności za studia o treści: „Niezachowanie terminu płatności, o którym mowa w ust. 3 powoduje naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.
- d). § 7 ust. 6 Regulaminu odpłatności za studia o treści: „Niedotrzymanie terminu płatności wskazanego w poprzednim punkcie skutkuje naliczaniem kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty opłaty wpisowej za każdy dzień zwłoki, liczonych od następnego dnia po upływie terminu”.

Postanowienia wskazane w niniejszym punkcie różnią się jedynie w zakresie, w jakim określają podstawę dla naliczenia odsetek karnych, w pozostałym zakresie są identyczne. Posługując się przedmiotowymi postanowieniami Uczelnia naruszyła art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, na mocy którego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stanowi posługiwanie się postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Klauzule, którymi posługuje się Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej są tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod numerami 65, 70, 125, 142, 162, 165 i 166.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienia umowne zapisy o następującej treści:

- „W stosunku do Członka Grupy, któremu przydzielono Towar w drodze deklaracji, a nie wpłacił w terminie zadeklarowanej ilości rat kompletnych zgodnie z art. 10 ust. 4, zostaną naliczone odsetki w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki licząc od dnia wymagalności. Ostateczny termin dokonania wpłaty ustala się na trzydzieści (30) dni, licząc od daty nadania na pocztę zawiadomienia o przydzieleniu Towaru”. Postanowienie to zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku z 27. 06. 2003r. w postępowaniu o sygnaturze akt XVII Amc 50/01 i zostało wpisane do rejestru 14. 08. 2003r.
- „Członek Grupy zobowiązuje się do zapłacenia na rzecz InCo zaległości wraz z należnymi odsetkami w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki”. Przedmiotowe postanowienie uznano za niedozwolone w wyroku z 27. 06. 2003r., a wpisano do rejestru pod numerem 70 dnia 14. 08. 2003r.
- „W przypadku sfinalizowania przez Oferującego transakcji dotyczącej przedmiotu opisanego w § 1 bez uprzedniego powiadomienia o tym Pośrednika bezpośrednio lub pośrednio – tj. przez biuro współpracujące z Pośrednikiem zapłaci tytułem odszkodowania kwotę podwójnej wysokości prowizji określonej w § 5, lecz nie mniej niż 5000zł (pięć tysięcy złotych) niezależnie od obowiązku zapłaty prowizji w pełnej wysokości wraz z należnymi za zwłokę umownymi odsetkami w wysokości 0,5% słownie (pół procenta) za każdy dzień zwłoki”. Postanowienie o powyższym brzmieniu wpisano do rejestru pod numerem 125, dnia 23. 08. 2004. na mocy wyroku z 21. 04. 2004r. (Sygn. akt XVII Amc 85/03) oraz dnia 11. 10. 2004r. pod numerem 142, na mocy wyroku z 21. 04. 2004r. (Sygn. akt XVII Amc 85/03).
- „Klient nie traci prawa do uzyskania przydziału promesy mimo nie wpłacenia w terminie raty kompletnej pod warunkiem: wraz z ratą kompletną wpłacona zostanie opłata karna w wysokości 0,25% rat kompletnej za każdy dzień zwłoki”. Postanowienie uznane za niedozwolone w wyroku z 21. 09. 2004r., wpisane do rejestru dnia 18. 11. 2004r. pod numerem 162 (Sygn. akt XVII Amc 78/03).
- „Klientowi ze zrealizowaną promesą, który nie dokonał wpłaty w terminie jednej raty kompletnej zostanie doliczona opłata karna w wysokości 0,25% raty kompletnej za każdy dzień opóźnienia”. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru dnia 18. 11. 2004r. pod numerem 165, na mocy wyroku z 21. 09. 2004r. (Sygn. akt XVII Amc 78/03).
- „Klient bez przydzielonej promesy, a który nie dokonał wpłaty w terminie raty miesięcznej zapłaci opłatę karną w wysokości 0,25% wysokości rat miesięcznej za każdy dzień zwłoki,

o ile nie wpłaci dwóch kolejnych rat PKI może dokonać wykluczenia Klienta”.
Postanowienie wpisane do rejestru dnia 18. 11. 2004r. pod numerem 166, zgodnie z wyrokiem z 21. 09. 2004r.

Na mocy postanowień wymienionych w części I pkt. 2 lit. a – d niniejszej decyzji, zawartych w § 3 ust. 1, § 4 ust. 2, § 5 ust. 4 oraz § 7 ust. 6 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. Bielsku – Białej*, konsumenci zostają zobowiązani do zapłaty odsetek karnych w wysokości 1% od należnej kwoty w przypadku nieterminowego wniesienia należności tytułem czesnego, opłat za urlop, opłat za zajęcia uzupełniające oraz opłaty wpisowej.

Zarówno hipotezy, jak i dyspozycje zapisów § 3 ust. 1, § 4 ust. 2, § 5 ust. 4 i § 7 ust. 6 *Regulaminu odpłatności* obowiązującego w roku akademickim 2004/2005 i postanowień uznanych za niedozwolone ma mocy wyroków Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wymienionych w niniejszym punkcie decyzji, można uznać za tożsame. We wszystkich przypadkach konsument jest zobowiązany do zapłaty odsetek karnych na wypadek niespełnienia świadczenia, do którego jest zobowiązany na mocy umowy. Jednakowa jest także konstrukcja, jaką posłużono się by określić sposób obliczenia wysokości kary. W przytoczonych wyrokach uznano za nadmiernie wygórowane odsetki karne w wysokości 0,15%, 0,25% i 0,5% należnej kwoty za każdy dzień zwłoki.

Wnioskowanie *a minori ad maius* prowadzi do konkluzji, że zastrzeżenie odsetek karnych w wysokości 1% należnej opłaty za każdy dzień zwłoki zostało uznane za niedozwolone przez Sąd. Skoro opłata w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki została uznana za wygórowaną, to tym bardziej opłata przewyższająca ją ponad 6-krotnie musi zostać uznana za wygórowaną. Powyższe należy porównać także w ustawową regulacją przedmiotowej kwestii. § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 18. 09. 2003r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. z 2003r. Nr 166, poz. 1613) stanowi, iż „wysokość odsetek ustawowych ustala się na 12,25% w stosunku rocznym.” Uczelnia na mocy w.w. postanowień zastrzegła odsetki karne w wysokości 365% w skali roku. W związku z tym, odsetki, których wysokość określono w Regulaminie odpłatności obowiązującym w roku akademickim 2004/2005 niewątpliwie są rażąco wygórowane.

Z uwagi na fakt, że postanowienia, w których określono wysokość odsetek karnych na poziomie 0,15%, 0,25% i 0,5% na każdy dzień zwłoki zostały wpisane do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, działanie Szkoły polegające na posługiwaniu się zapisem, na mocy którego zastrzeżono odsetki karne w wysokości 1% jest działaniem bezprawnym. Z uwagi na fakt, że działaniem tym Szkoła godzi w interesy wszystkich studentów pobierających naukę w tej Uczelni, doszło do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Poprzez stosowanie kwestionowanych postanowień, Szkoła dopuściła się naruszenia art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2). Stosowanie w *Regulaminie odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej* postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego tj. § 9 ust.2 *Regulaminu odpłatności za studia*, który stanowi, że: „Student, który nie rozliczył indeksu i karty zaliczeniowo – egzaminacyjnej w terminie ustalonym przez Dziekana – zobowiązany jest uiścić – w ciągu 14 dni po upływie tego terminu – karę w wysokości, która zostanie podana do wiadomości studentów przed rozpoczęciem danego roku akademickiego. Kary z w/w tytułu mogą być przeznaczone na pomoc socjalną dla studentów WSEH. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Kolegium Uczelni”.

Stosując przedmiotowe postanowienie Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej naruszyła art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Bezprawność działania Uczelni polega na posługiwaniu się postanowieniem, które zostało wpisane do rejestru wzorców umowy uznanych za niedozwolone. W sprawie klauzul, na mocy których przyznane zostało kontrahentowi konsumenta prawo do jednostronnego określenia cech świadczenia, do którego będzie zobowiązany konsument wypowiedała się

kilkukrotnie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Za niedozwolone zostały uznane zapisy o następującej treści:

- „*W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej umowie, decyzje podejmuje Zarząd EFB w drodze uchwały*” (sygn. akt XVII Amc 43/01, klauzula wpisana do rejestru dnia 15. 10. 2002r. pod numerem 27);
- „*W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie decyzje podejmuje Prestige, w formie zarządzenia*” (sygn. akt XVII Amc 56/01, wpis do rejestru z dn. 25. 03. 2003r. pod numerem 37);
- „*W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie, decyzję podejmuje „InCo” w formie zarządzenia*” (sygn. akt XVII Amc 21/02, wpis do rejestru z dnia 30. 06. 2003r. pod numerem 46);
- „*W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie decyzje podejmuje PGK Kredyt w formie zarządzenia*” (sygn. akt XVII Amc 58/01, klauzula wpisana do rejestru pod numerem 52 dnia 14. 08. 2003r.)

Na mocy przedstawionych powyżej postanowień kontrahenci konsumentów uprawnieni są do samodzielnego regulowania kwestii, które nie zostały wyraźnie unormowane w dokumentach określających prawa i obowiązki stron umowy. Podobnie w przypadku zapisu, którym posługuje się Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej, organy Uczelni uprawnione są do określenia wiążących konsumentów postanowień w nieuregulowanym zakresie. Władze Uczelni mają prawo do określenia wysokości świadczenia, do spełnienia jakiego zobowiązany będzie każdy ze studentów, który nie spełni przesłanek określonych w przedmiotowym postanowieniu, tj. ten, który nie rozliczy indeksu i karty zaliczeniowo – egzaminacyjnej we właściwym terminie. Organ antymonopolowy nie kwestionuje zasadności podejmowania przez Szkołę działań dyscyplinujących wobec studentów. Niedopuszczalnym jednak jest przyznanie sobie przez przedsiębiorcę uprawnienia do jednostronnego przyjmowania regulacji, które powodują obciążenie konsumentów i zwiększenie zakresu ich obowiązków. W przedmiotowym przypadku Szkoła może dowolnie określić wysokość świadczenia, o jakim mowa w niniejszym punkcie, w zakresie, w jakim kwestia ta nie została uregulowana w dokumentach wiążących obie strony umowy. Z uwagi to, że na mocy przytoczonych powyżej postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone przyznano przedsiębiorcom prawo do uregulowania kwestii nieunormowanych w umowie zawartej z konsumentem. Z uwagi na powyższe zachodzi tożsamość pomiędzy postanowieniem stosowanym przez Szkołę oraz postanowieniami uznanymi przez Sąd za niedozwolone.

W związku z tym doszło do naruszenia art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż Szkoła podejmuje działania noszące znamiona działań bezprawnych, polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, które godzą w zbiorowe interesy konsumentów, gdyż kształtują sytuację ogółu studentów Szkoły.

3). § 11 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej: „W przypadkach nieuregulowanych w niniejszym Regulaminie decyzje podejmuje Kanclerz”.*

W sprawie zapisów regulujących zagadnienie rozstrzygnięcia nieunormowanych w umowie kwestii wypowiedział się czterokrotnie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uznając za niedozwolone postanowienia umowne, na mocy których przyznano kontrahentowi konsumenta prawo do decydowania w w.w. sytuacjach, ze względu na sprzeczność z art. 385(3) pkt 4 Kodeksu cywilnego, który stanowi, iż niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które „*przewidują postanowienia, z którymi konsument nie miał możliwości zapoznać się przed zawarciem umowy*”.

Za niedozwolone zostały uznane zapisy o następującej treści:

- „W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej umowie, decyzje podejmuje Zarząd EFB w drodze uchwały” (sygn. akt XVII Amc 43/01, klauzula wpisana do rejestru dnia 15. 10. 2002r. pod numerem 27);
- „W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie decyzje podejmuje Prestige, w formie zarządzenia” (sygn. akt XVII Amc 56/01, wpis do rejestru z dn. 25. 03. 2003r. pod numerem 37);
- „W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie, decyzję podejmuje „InCo” w formie zarządzenia” (sygn. akt XVII Amc 21/02, wpis do rejestru z dnia 30. 06. 2003r. pod numerem 46);
- „W sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszej Umowie decyzje podejmuje PGK Kredyt w formie zarządzenia” (sygn. akt XVII Amc 58/01, klauzula wpisana do rejestru pod numerem 52 dnia 14. 08. 2003r.)

Na mocy przedstawionych powyżej postanowień kontrahenci konsumentów uprawnieni są do samodzielnego regulowania kwestii, które nie zostały wyraźnie unormowane w dokumentach określających prawa i obowiązki stron umowy. Podobnie w przypadku zapisu, którym posługuje się Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej, organy Uczelni uprawnione są do określenia wiążących konsumentów postanowień w nieuregulowanym zakresie. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 12. 08. 2002r. (sygn. akt XVII Amc 43/01) podniósł następujące argumenty. „Każde postanowienie umowne może być uznane za niedozwolone jeśli wystąpią łącznie dwie przesłanki tj., gdy postanowienie nie było uzgodnione indywidualnie z konsumentem oraz, gdy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy”, co wynika z art. 385(1) § 1 Kc. Postanowienie zawarte w *Regulaminie* jest tożsame z w.w. postanowieniami, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego pod numerami 27, 37, 46 oraz 52.

Pomiędzy kwestionowanym postanowieniem stosowanym przez Szkołę oraz zapisami wymienionymi w rejestrze zachodzą jedynie różnice podmiotowe oraz redakcyjne, jednakże te nie mają wpływu na zakres hipotezy poszczególnych zapisów, w związku z czym są one w niniejszym przypadku nieistotne i nie sprzeciwiają się możliwości uznania klauzuli, która posługuje się Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna za tożsamą z w.w. zapisami wskazanymi w rejestrze.

Zgodnie z art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, które w szczególności może polegać na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Z powyższego wynika, że określone działanie przedsiębiorcy może zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, jeśli łącznie zostaną spełnione dwie przesłanki:

- działanie przedsiębiorcy posiada przymiot bezprawnego,
- działanie to narusza zbiorowy interes konsumentów.

Pierwsza z przesłanek została spełniona w przedmiotowym przypadku, gdyż Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku - Białej stosuje działania wprost wskazane przez ustawodawcę jako bezprawne tj. posługuje się postanowieniem, które zostały wpisane do w.w. rejestru.

Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów dochodzi w sytuacji, gdy działanie przedsiębiorcy wywołuje skutki w sytuacji prawnej i faktycznej grupy konsumentów. Tym samym bezprawne działanie przedsiębiorcy godzi w interesy szerszego kręgu podmiotów zawierających z nim umowy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do konsumentów chroni ich interesy jako zjawiska o charakterze zbiorowym. W niniejszym przypadku doszło do naruszenia praw wszystkich studentów Szkoły.

W związku z powyższym posługuje się przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną postanowieniem o treści „W przypadkach nieuregulowanych w niniejszym

Regulaminie decyzje podejmuje Kanclerz”, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o jakiej mowa w art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

II.

1).

a). § 3 ust. 1 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „Niezachowanie terminu płatności czesnego płatnego miesięcznie powoduje naliczenie kar umownych w wysokości 1 % od zaległej kwoty czesnego za każdy dzień zwłoki, liczonych od dnia dziesiątego miesiąca, w którym miało być uiszczono czesne.

b). § 5 ust. 2 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „W przypadku niezachowania terminów płatności ustalonych w ust.1, stosuje się naliczanie kar umownych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

c). § 6 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*: „Niezachowanie terminu płatności za zajęcia uzupełniające powoduje naliczanie kar umownych wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

d). § 8 ust. 6 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r. w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku - Białej*: „Niedotrzymanie terminu płatności wskazanego w poprzednim punkcie (tj. terminie podanym w zawiadomieniu o przyjęciu do Uczelni) skutkuje naliczeniem kar umownych w wysokości 1% od zaległej kwoty opłaty wpisowej za każdy dzień zwłoki, liczonych od następnego dnia po upływie terminu”.

Różnice pomiędzy postanowieniami wskazanymi w niniejszym punkcie dotyczą jedynie podstawy naliczania odsetek karnych. W pozostałych zakresach klauzule te są tożsame. Na mocy w.w. postanowień zobowiązano konsumenta do zapłaty odsetek karnych w wysokości 1% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki w zapłacie czesnego, opłat za urlop, opłat za zajęcia wyrównujące różnice programowe oraz opłaty wpisowej.

Z uwagi na fakt, że Szkoła posługuje się obecnie *Regulaminem odpłatności z 10. 05. 2004r.*, który obowiązuje od 01. 10. 2004r., zaniechano posługiwania się postanowieniami wymienionymi w niniejszym punkcie, które pochodzą z regulaminu obowiązującego w roku akademickim 2003/2004. Ponieważ w obecnie stosowanym przez Uczelnię regulaminie zawarto klauzule o identycznym brzmieniu, w tym miejscu należy odwołać się do argumentów i uzasadnienia wskazanych w części I pkt 2 niniejszej decyzji. Z uwagi na powyższe organ antymonopolowy stwierdza, że posługując się zapisami wskazanymi w niniejszym punkcie Szkoła stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Zarazem stwierdza się zaniechanie ich stosowania.

2). § 12 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.*: „W przypadkach nieregulowanych w niniejszym Regulaminie decyzje podejmuje Kanclerz”.

Niniejsze postanowienie jest identyczne z postanowieniem stosowanym przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną obecnie na mocy § 11 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r.* Z uwagi na to identyczne argumenty przemawiają za uznaniem stosowania przedmiotowego postanowienia za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. W związku z tym należy się odwołać do uzasadnienia zawartego w części I pkt 1 niniejszej decyzji.

Regulamin odpłatności z 07. 05. 2003r., stosowany przez Szkołę w roku akademickim 2003/2004, z dniem 01. 10. 2004r., został zastąpiony regulaminem obowiązującym w roku

2004/2005. Zgodnie z art. 23e ust. 2 ustawy antymonopolowej, w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał stosować praktykę, o jakiej mowa w art. 23 a, stwierdza się zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności zaprzestania stosowania przedmiotowej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy. W niniejszym przypadku przedstawiony został regulamin odpłatności, który zastąpił regulamin obowiązujący w roku akademickim 2003/2004, a więc doszło do zaniechania posługiwania się *Regulaminem odpłatności z 07. 05. 2003r.*

III.

1). § 8 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.*: „Oplata wpisowa nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji kandydata z nauki w Uczelni, nie podlega też zaliczeniu na poczet czesnego”.

Przedmiotowe postanowienie reguluje kwestię wnoszenia opłaty wpisowej na rzecz Uczelni. Klauzula ta stanowi, iż w razie rezygnacji z podjęcia studiów w Uczelni, wpisowe nie podlega zwrotowi. Powyższe wzbudziło wątpliwości organu antymonopolowego. Postanowienia, które nakładają na konsumenta rażąco wygórowaną karę umowną lub odstępną w razie niewykonania przez niego zobowiązania lub odstąpienia od umowy, na mocy art. 385(3) pkt 17 Kc uznawane są niedozwolone postanowienia umowne. Jednocześnie art. 385(3) pkt 12 Kc stanowi, że niedozwolonymi postanowieniami są także te, które wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonych zapłaty za świadczenie niespełnione w całości lub w części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania, a art. 385(3) pkt 13 Kc uznaje za niedozwolone postanowienia przewidujące utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiedzą, rozwiązują lub odstępują od umowy.

Postanowienia, na mocy których wyłączono możliwość otrzymania zwrotu opłat wstępnych wielokrotnie kwestionował Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Oplata wpisowa stosowana w uczelniach może zostać uznana za opłatę odpowiadającą opłacie wstępnej. W wyroku z dnia 06. 05. 2002r. (sygn. akt XVII Amc 44/01) Sąd uznał za niedozwolony zapis umowny postanowienie o treści „*Wstępujący, który odstępuje od umowy przed utworzeniem grupy, traci opłatę wstępną*” (nr 20 rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone). Takie samo rozstrzygnięcie zapadło w wyroku z dnia 27. 11. 2002r. (sygn. akt XVII Amc 56/01), na podstawie którego klauzulę wpisano do rejestru pod nr 35. W uzasadnieniu do wyroku Sąd wskazał, iż zapis ten narusza art. 385 (3) pkt 12 Kc.

Powyższe uzasadnia więc podejrzenie, że Szkoła może posługiwać się postanowieniem, które zostało uznane za niedozwolone i na mocy wyroku sądu zostało wpisane do właściwego rejestru.

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy poddał analizie kwestionowane postanowienie w związku z pozostałymi zapisami badanego regulaminu. § 8 ust. 1 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.* stanowi, iż opłata wpisowa wnoszona jest przez osoby przyjęte do Uczelni, a z § 8 ust. 5 wynika, iż jest ona faktycznie wnoszona po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego i zakwalifikowaniu kandydata na studia w Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej, gdyż termin, w którym przedmiotowa opłata ma zostać wniesiona określany jest w zawiadomieniu o przyjęciu do Uczelni.

Jak wynika z pisma Uczelni z 24. 09. 2004r. (karta numer 25) opłata wpisowa pobierana jest w celu sfinansowania i przeprowadzenia wszelkich czynności administracyjnych, jakie są wykonywane w związku z przyjęciem na studia w Uczelni. W piśmie z 25. 11. 2004r. sprecyzowano, iż z opłaty wpisowej finansowane są: weryfikacja wniosku i złożonych dokumentów, przeprowadzenie testu kwalifikacyjnego, wynagrodzenie dla komisji kwalifikacyjnej, wprowadzenie studenta do albumu studentów, rejestru legitymacji, systemów księgowych i zawiadomienie Wojskowej Komisji Uzupelnień, jak również koszt dokumentów

tj. indeks oraz legitymacja. Opłata ta zawiera w sobie także kwotę przeznaczaną na pokrycie ubezpieczenia obowiązującego przez cały okres studiów.

Uwzględniając fakt, iż opłata wpisowa wnoszona jest w momencie, gdy kandydat został już zakwalifikowany na studia w Uczelni tj. Szkoła wykonała wiele z czynności, które są finansowane z opłaty wpisowej, należy uznać, iż postanowienie wyłączające możliwość zwrotu przedmiotowej opłaty, choć w ujęciu literalnym zbieżne z postanowieniami uznanymi za niedozwolone, nie godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Z uwagi na powyższe, zgodnie z zapisem art. 23 d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, który stanowi, że jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, Prezes Urzędu wydaje decyzję, w której stwierdza, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów, stwierdza się, że niniejsza praktyka, polegająca na stosowaniu postanowienia zawartego w § 8 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.* nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

2). § 2 ust. 4 *Regulaminu odpłatności z 07. 05. 2003r.*: „Wysokość czesnego może wzrosnąć corocznie maksymalnie o 20%. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Założycielem i ogłasza ją przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń”.

Organ antymonopolowy ustalił w toku przedmiotowego postępowania, że Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej, stosując klauzulę zamieszczoną w § 2 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.* w *Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej* nie narusza art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedmiotowe postanowienie wzbudziło podejrzenie, że może ono być tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 10. 04. 2002r. (Sygn. akt XVII Amc 17/01). Zakwestionowany przez Sąd zapis ma następujące brzmienie: „*Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalone przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego*”. Przedmiotowe postanowienie zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 59 dnia 14. 08. 2003r. Zarówno na mocy postanowienia wpisanego do rejestru niedozwolonych postanowień, jak i na mocy zapisu zawartego w § 2 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.*, dopuszcza się możliwość zmiany wysokości czesnego w kolejnych latach nauki w uczelni. O przedmiotowej zmianie decydują organy uczelni. Jednocześnie konsument nie ma wpływu na zakres wprowadzanych zmian. W toku niniejszego postępowania ustalono, że zapisy te nie są identyczne. Postanowienie, którym posługuje się Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna wskazuje górną granicę możliwych zmian, co pełni funkcję ochronną wobec konsumentów. Art. 23 d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż w przypadku, gdy nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, wydaje się decyzję, w której stwierdza się, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów. Z uwagi na powyższe w niniejszym przypadku, zgodnie z zapisem art. 23 d ustawy antymonopolowej stwierdza się, że praktyka polegająca na posługiwaniu się przez Uczelnię postanowieniem, które reguluje kwestię zmiany wysokości czesnego, nie stanowi praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

3). § 7 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r.*: „Opłata wpisowa nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji kandydata z nauki w Uczelni, nie podlega też zaliczeniu na poczet czesnego”.

Powyższe postanowienie jest identyczne z klauzulą opisaną w części III pkt 1 niniejszej decyzji. Wprawdzie oba postanowienia pochodzą z różnych regulaminów, obowiązujących w kolejnych latach akademickich, lecz ich treść jest identyczna. W związku z tym można odwołać się do uzasadnienia przedstawionego w w.w. punkcie. Z uwagi na przyczyny szczegółowo określone w części III pkt 1 stwierdza się, iż praktyka polegająca na posługiwaniu się postanowieniem zawartym w § 7 ust. 4 *Regulaminu odpłatności z 2004r.*, na

mocy którego opłata wpisowa nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji kandydata z nauki w Uczelni, nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

4). § 2 ust.7 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r.*: „Wysokość czesnego może wzrosnąć corocznie maksymalnie o 20%. Decyzję o podwyższeniu czesnego podejmuje Kanclerz w porozumieniu z Założycielem i ogłasza ją przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń”.

W.w. postanowienie jest takie samo jak postanowienie zawarte w §2 ust. 4 *Regulaminu odpłatności za studia z 07. 05. 2003r.* W związku z tym należy przytoczyć identyczne argumenty przemawiające za twierdzeniem, że posługiwanie się przedmiotowym zapisem nie stanowi praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Jednocześnie na mocy art. 23 d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stwierdza się, że w niniejszym przypadku nie doszło do naruszenia art. 23 a ustawy antymonopolowej, z uwagi na co praktyka polegająca na posługiwaniu się przedmiotowym postanowieniem nie narusza zbiorowych interesów konsumentów. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie III sentencji.

IV. W punkcie IV sentencji organ antymonopolowy określił Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W tym celu wezwano Szkołę do zaniechania stosowania postanowień zawartych w §3 ust. 1, § 4 ust. 2, § 5 ust. 4, § 7 ust. 6 oraz §9 ust. 2 i § 11 *Regulaminu odpłatności za studia z 10. 05. 2004r.* w *Wyższej Szkole Ekonomiczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej*. Organ antymonopolowy, na mocy art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stwierdza, że określona praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Jednocześnie należy przeciwdziałać naruszeniom prawa w przyszłości, czemu służy zobowiązanie przedsiębiorcy do zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

V. Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenia przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty tego postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną w Bielsku – Białej praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania organ antymonopolowy w punkcie I i II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki związane z korespondencją pomiędzy organem antymonopolowym a przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną kosztami postępowania w wysokości 58 zł (słownie: pięćdziesiąt osiem złotych).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 **w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.**

Na postanowienie zawarte w punkcie V niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z 479(28) § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie –Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem

Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479(28) par 2 k.p.c. – od niniejszego decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Alicja Kral